

La dona d'aigua

Gualba

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Can Prat i Gorg Negre

Coordenades:

Latitud: 41.75361
Longitud: 2.48322
UTM Est (X): 457037
UTM Nord (Y): 4622549

Classificació

Número de fitxa 08097 - 72
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Tradició oral
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Gorg Negre de Gualba](#)
[Can Prat](#)

Autoria de la fitxa P. Barbado. OPC
Data de registre de la fitxa: dc., 29/10/2014 - 01:00

Descripció

Una vegada a Can Prat hi havia un amo poderós que governava amb intel·ligència terres, espessoralls i ramats. Tothom és sabedor, per aquella contrada del Montseny, que Can Prat és una casa antiga que té més de cinc-centes quarteres de bosc i cent noranta de terra campa i prats frescals. En aquella època, a més, li feien censos de domini dotze masos petits i arreu de la muntanya, posseïa altres set masoveries que

habitaven bona gent pagesa.

A l'amo de Can Prat li esqueia, a vegades, de caminar per les rouredes.

Un dia, doncs, bo i fent una d'aquestes passejades de ranvespre, succeí que l'amo va arribar al topant mateix del Gorg Negre, allà a les aigües insondables, quan era ja la mitjanit d'un pleniluni total i claríssim. El gorg era quiet. Ni un bri d'aire. Ni un fresseig d'animal. Ni cap altra guspira que no fos l'esplendor de l'astre nocturn que l'emplenava. Hi havia quelcom de pesarós i estrany i, amb una mica de fatic a les cames, l'amo va asseure's al bell costat de l'aigua, sobre una pedra inclinada. Llavors, de primer confusament, i després nítida i precisa, va aparèixer, mig submergida en el líquid del gorg, la figura meravellosa d'una dona nua que, lenta i abstreta, es pentinava la cabellera, rossa com l'or, amb una pinta fulgorant. L'amo de Can Prat no havia vist mai una perfecció com aquella, ni tampoc no hi ha paraules per a explicar-la. Cap home no hauria pogut resistir tal torbadora bellesa.

Lànguidament, la dona, amb els braços ben alçats, es passava la pinta mentre, baixet, anava cantant no sé quina esquerpa melodia. I els ulls!: verdíssims, tendres i manyacs, però llunyans, llunyans com si encara contemplessin, en la perduda ratlla de la foscor del bosc, un país de segures i perfectes formes.

De sobte, la dona va esguardar-lo fit a fit i, en aquell instant precís, ell va comprendre que ja l'estimava com mai no havia estimat ningú i que el seu destí quedava junyit al d'ella, sense remei. I era desig i era contemplació i voluntat i orgull i audàcia el que sentia admirant aquella cara adorable i el cos provocador. L'amo de Can Prat va preguntar-li com se deia, però la dona, sense deixar de mirar-lo, no contestà. I diu la contalla que, durant una bona estona, l'amo li anava fent preguntes i ella sols l'observava amb els seus ulls de maragda jove sense dir ni un mot, però que, al final, va arribar un moment en què, tímida i calmosa, explicà que era donzella de riu, no pas mortal, però tampoc immortal i que obeïa una llei de vida i costums ben diferents dels humans; que la seva abraçada, en aquell lloc pregon esdevenia perillosíssima perquè tenia el costum de negar els homes que pel pleniluni la volien aconseguir. També diu que la veu de la dona vibrava com el so d'una campana marina i que el seu accent recordava modulacions d'un altre món, potser d'aquell que alguns han conegut en una existència feliç i primitiva.

Fou enraonia d'amor la d'aquella nit singular. L'home, presoner del lloc i de l'hora, demanà a la nimfa, amb insistència, que volgués a acceptar de ser la seva esposa i li oferí compartir la casa, la terra i la riquesa que ell tenia per tota la contrada, com a penyora de la seva voluntat. Ella, però, sentia angúnia de deixar la somnolenta protecció de l'indret on havia estat engendrada i d'endinsar-se en una nova vida que desconeixia del tot. Havia sentit parlar de la inconstància dels humans, de llurs desequilibris i rudeses, de la cobdícia esvalotada.

No obstant així, també hi havi en aquella dona d'aigua un cansament de la freda certitud del seu medi vital i, d'altra banda, s'adonava que l'home cepat que tenia al davant li agradava molt, de manera que, en conclusió, va acordar de maridar-se amb l'única reserva que fou confirmada i jurada allí mateix per l'amo de Can Prat que mai de mai, en cap circumstància ni per cap raó, ell no li recordaria, ni en públic ni en privat, l'origen fluvial d'on ella dimanava ni tampoc no l'escarniria amb paraules ni expressions que la concernissin.

Observacions:

Continuació: I fou així que la dona d'aigua va arribar a ser senyora i majora de Can Prat, legítima i amant esposa, assenyada consellera, disposta i respectada propietària, junt amb el seu marit, de molta prosperitat i que, encara més, feu augmentar el poder de la família fins al punt que el nom d'en Prat de Gualba, resultà altament considerat en el palau del mateix comte de Barcelona. També m'han explicat com a cosa certa que del matrimoni naixeren dos fills, un nen i una nena, els quals guardaven gran semblança de visatge amb la seva mare i que anaven creixent fermes i espigats.

A vegades a Penya Negra hi feia niu un déu mesquí que sotjava inquietament l'hora de la fallida: un maligne geni del lloc, sense nom ni aspecte coneguts, promotor de malvestats de tota mena i cos dels diables que bullien dins les aigües sinistres; autor, potser qui ho sap, de la desgràcia que estava a punt de produir-se i, això sí que és ben segur, no pas estrany, d'alguna manera, al que ara explicaré:

Doncs heus aquí que un mal dia, quan l'amo de Can Prat i la seva dona mesuraven una bona terra que

calia preparar, van començar a disputar sobre el cultiu que allí fóra més adient. Li semblava a l'amo que seria bo de sembrar-hi blat de xeixa, d'aquell esplèndid de llevar i molt valuós al mercat. La dona, en canvi, argumentava en contra i deia que el terror no hi era pas propici i que, segons ella, el moresc amb les seves reblertes panolles convenia molt més. Raons i raons de l'un i de l'altra anaren punjant de to fins al punt que el marit, enfadat, ple de vehemència i oblidant el jurament que havia fet ja feia anys, reciminà a la muller amb grans crits- que ressonaren per muntanyes i turons- dient-li que, al cap i la fi, poc podia ella entendre de sementeres ni d'anyades perquè no era pas cap altra cosa que una pobra dona nascuda i treta per ell mateix de l'aigua del riu. Ho acabava de fer i ja se'n penedia; però qui pot fer tornar enrera una paraula funesta? El mal ja era fet. La desgràcia, infal·lible, i esbarriat del tot l'encanteri.

La dona d'aigua, en sentir els mots prohibits, fugí ràpidament cap als fondals del Gorg Negre, sense que l'amo de Can Prat pogués aturar-la. Corria i corria com si fos enduta d'un torb sinistre, fins que va desaparèixer. Ell decaigut, i sense esma, se n'anà cap a casa, mentre, des de la coma de Morou fins al turó d'en Berenguer Mort, el cel s'espesseïa de nuvolades furioses.

I diu que l'amo de Can Prat mai no tornà a veure la seva dona; que ferreny i alent com era, moltes vegades durant el dia, s'encaminava al gorg i la cridava; que féu sortilegis i promences a les deïtats que governen aquell lloc, sense cap resultat; que anava i venia, frenètic, de la casa al gorg i del gorg a la casa, fent i desfent el camí, plorant com una criatura, mirant de descobrir-la quan ella no s'ho esperé: que es passava hores i hores en una finestra de ponent del seu mas guaitant l'indret d'on havia fugit i que, de nit, quan la lluna era plena, prou volia sortir de la casa per anar a trobar-la a la ribera del turmentós estany però que, cada vegada que ho provava, li venia una gran son i queia, com cau un cos mort, damunt l'escó de la llar i s'adormia profundament fins a l'alba.

També expliquen que la dona, quan l'amo, envaït d'aquella postració, no se'n podia adonar, entrava amb cautela a la masia, anava a la cambra dels seus fills i els acarona i els besava molt dolçament, s'hi quedava una bona estona, dreta i sol·lícita, cantant la seva cançó i que, abans de sortir, deixava caure unes llàgrimes brillants dessorre la gran taula de castanyer del menjador, llàgrimes que, l'endemà, convertides en raríssimes perles de gran valor, recollia, esbalaït, l'amo de Can Prat, sense saber-ne la procedència. Així fou com, malgrat la tragèdia, s'enfortí encara més i més la puixança de la casa durant molt de temps.

Extret del llibre: "Llegendes del Montseny" Martí Boada

Font: dona d'aigua Xavier Renau Pub. Editorial Altafulla, 1986

Bibliografia

Boada, M., "Llegendes del Montseny"

Renau, X., Dona d'aigua, Editorial Altafulla, 1986

Enllaços d'interès:

<http://www.turisme-montseny.com/ca/llegendes/llegenda-la-dona-d-aigua-de-gualba...>